

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педагогіки та
психології дошкільної та початкової освіти
протокол від «09» Вересня 2020 р. № 3
в.о.завідувача кафедри

Наталія ВОРОПАЙ

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ОСНОВИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ

Освітня програма «**Початкова освіта**»

Ступінь вищої освіти (бакалавр)

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Херсон 2020

1.Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Основи психодіагностики
Тип	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	3 кредити / 90 годин
Семестр	I семестр
Викладач	Олена Казаннікова (Olena Kazannikova), кандидат психологічних наук, доцент кафедри
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/
Email	hkazannikova@gmail.com Okazannikova@ksu.ks.ua
Контактний телефон	099 005 43 94
Графік консультацій	середа, тиждень Б, 4 пара (206 ауд.) або за призначеним часом
Форми та методи викладання	лекційні заняття, практичні заняття, лабораторні роботи, тестові завдання, презентації, індивідуальні завдання
Форма контролю	екзамен

2. Анотація дисципліни: Дисципліна включає теми, пов'язані із аналізом теоретичних та прикладних аспектів психодіагностики. Вивчення тем курсу дозволяє ознайомитися із технологією оцінки психічного розвитку дітей молодшого шкільного віку. Предметом вивчення навчальної дисципліни є знання про специфіку та закономірності винесення валідних і надійних суджень, за допомогою яких здійснюється кваліфікація рівня і особливостей психіки людини, в тому числі психічного розвитку учнів початкової ланки освіти.

3.Мета та завдання дисципліни:

Мета дисципліни: створення у студентів цілісного уявлення про психодіагностику, зміст та специфіку використання психодіагностичного інструментарію в умовах педагогічного процесу.

Завдання:

- забезпечити засвоєння студентами теоретичних понять та методологічних підходів сучасної психодіагностики;
- сформувати у студентів уміння застосовувати математично-статистичні методи аналізу у психологічних вимірюваннях;
- ознайомити студентів з можливостями психодіагностичного інструментарію;

- сформувати уміння практичного застосування психодіагностики в професійній діяльності вчителя початкової школи.

4. Компетентності та результати навчання.

Під час вивчення курсу здобувач формуватиме такі компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми галузі (відповідно до освітніх програм усіх галузей знань та спеціальностей Херсонського державного університету) професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

ЗК-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК-3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.

ЗК-4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.

ЗК-12. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.

Фахові компетентності:

ФК-6. Психологічна компетентність. Здатність до розвитку учнів початкової школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку. Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, соціально-психологічна, аутопсихологічна.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Розуміти вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи.

ПРН 8. Володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи та стратегії їх урахування в процесі навчання, розвитку й виховання учнів. Складати психолого-педагогічну характеристику на учня та клас.

5. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
3 кредити / 90 годин	14	16	60

6. Технічне й програмне забезпечення обладнання

Конференц-зала Наукової бібліотеки. Коворкінг зала Наукової бібліотеки.

Навчальні аудиторії, обладнані дошками та технічними демонстраційними засобами наочності (проектори, екрани, телевізори), що дозволяють широко використовувати інтерактивні та мультимедійні засоби навчання.

Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою.

7. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх лекційних і практичних занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX. До всіх студентів освітньої компоненти (гарантується) неупереджене ставлення і справедливе оцінювання результатів роботи. Високо цінується дотримання принципів академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Навіть окремий випадок порушення академічної доброчесності є серйозним проступком, який може призвести до несправедливого перерозподілу оцінок і загального рейтингу студентів. Не дотримання академічної доброчесності стане причиною впровадження санкцій (віднімання балів). Здобувачі, які проявили академічну нечесність під час виконання завдань (тестів) та контрольних заходів притягуються до академічної відповідальності – нульова оцінка для цього завдання з послідовним зниженням підсумкової принаймні на одну літеру.

8. Схема курсу

Модуль 1: Теоретичні та прикладні аспекти психодіагностики **Тема 1: Психодіагностики як теоретико-практична дисципліна**

(тиждень Б, лк – 2 год.; тиждень Б, пр. - 2 год.):

- 1.1. Сутність психодіагностики як науки.
- 1.2. Структура і функції психодіагностики.
- 1.3. Психологічний процес і психологічний діагноз.
- 1.4. Історія становлення психодіагностики, її сучасний стан та перспективи розвитку.

Тема 2: Загальна характеристика психодіагностичного методу

(тиждень А, лк – 2 год., тиждень Б, пр. - 2 год.):

- 2.1. Сутність методології, методу і методики психодіагностики.
- 2.2. Категоризація психодіагностичних методів.
- 2.3. Характеристика психодіагностичного методу.
- 2.4. Тест як основний психодіагностичний інструмент.
- 2.5. Правила проведення тестування.

Тема 3. Психометричні основи психодіагностики

(тиждень А, лк – 2 год., тиждень Б, пр. 2 год.)

- 3.1. Проблема оцінювання і вимірювання в психодіагностиці.
- 3.2. Критерії оцінювання тестових процедур.
- 3.3. Застосування математично-статистичних методів у психодіагностиці.
- 3.4. Типи емпіричних даних.
- 3.5. Оцінювання розподілу емпіричних даних.

Тема 4. Змістова характеристика методів психодіагностики

(тиждень А, лк -2 год., тиждень Б, пр. – 2 год.)

- 4.1. Психодіагностика особистості.
- 4.2. Соціально-психологічна діагностика.
- 4.3. Діагностика інтелекту і здібностей особистості.
- 4.4. Проективні методи психодіагностики.

Модуль 2: Методологічні основи і загальна технологія оцінки психічного розвитку дітей молодшого шкільного віку

Тема 5: Психодіагностика в структурі психологічної служби школи

(тиждень А, лк – 2 год.; тиждень Б, пр. – 2 год.)

- 5.1. Теоретичні та прикладні аспекти шкільної психодіагностики .
- 5.2. Специфіка шкільної психодіагностики .
- 5.3. Психодіагностична діяльність учителя початкових класів .
- 5.4. Характеристика психодіагностики в початковій школі.

Тема 6: Психолого-педагогічна психодіагностика молодших школярів

(тиждень А, лк – 4 год.; тиждень Б, пр. – 4 год.)

- 6.1. Специфіка діагностики дітей молодшого шкільного віку.
- 6.2. Психодіагностика готовності дітей до навчання в школі.
- 6.3. Психодіагностика першокласників.
- 6.4. Психолого-педагогічна діагностика психічного розвитку учнів 2-4х класів.
- 6.5. Психологічна діагностика готовності молодших школярів до переходу у середню ланку школи.

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання результатів навчання.

Модуль 1. Назва та максимальна кількість балів за модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали.

Оцінка студента формується таким чином:

Практичні роботи (1 тема – 7 балів):

- усна відповідь – 3 бали;
- тестові завдання за темою - 2 бали;
- індивідуальні завдання (лабораторна робота, самостійна робота, творчі завдання) – 2 бали.

Загальна кількість балів за перший модуль - 35 балів.

Модуль 2. Назва та максимальна кількість балів за модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали.

Оцінка студента формується таким чином:

Практичні роботи (1 тема – 7 балів):

- усна відповідь – 3 бал;
- тестові завдання за темою - 2 бал;
- індивідуальні завдання (лабораторна робота, самостійна робота, творчі завдання) – 2 бал;

Загальна кількість балів за другий модуль - 21 балів.

Бонусні бали – 4 за виконання індивідуальних завдань.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль тощо.

10. Список рекомендованих джерел:

Основні:

1. Галян І.М. Психодіагностика. Навч. посібник. К.: Академвидав, 2009. 464с.
2. Коробко С.Л., Коробко О.І. Робота психолога з молодшими школярами: Метод. посібник К.: Літера ЛТД, 2006. 416с.
3. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. Навч. посібник. К.: Слово, 2009. 464с.

4. Наследов А.Д. SPSS: Компьютерный анализ данных в психологии и социальных науках. Спб.: Питер, 2007. 416с.
5. Практична психологія у початковій школі / Упоряд. О.А. Атемасова. Х.: Ранок, 2010. 160с.
6. Семаго Н.Я., Семаго М.М. Теория и практика оценки психического развития ребенка. СПб.: Речь, 2005. 384с.
7. Скребец В.А. Психологическая психодиагностика: Учебное пособие . К.: МАУП, 1999. 120с.
8. Терлецька Л.Г Шкільна психодіагностика. К.: Редакції загально педагогічних газет, 2003. 120с.
9. Терлецька Л.Г. Вікова психологія і психодіагностика: підручник. К.: ВД Слово, 2013. 608с.

Додаткові:

1. Агресивна дитина: Як їй допомогти? / Упоряд. О.А. Атемасова. Х.: Ранок, 2010. 176с.
2. Готовність дитини до навчання / Упоряд.: С.Максименко, К.Максименко, О.Главник. К.: Мікрос – СВС, 2003. 112с.
3. Емоційний розвиток дитини. / Упоряд. С.Максименко, К. Максименко, О. Главник. К.: Мікрос-СВС, 2003. 112с.
4. Інтелектуальні здібності дитини / Упоряд. С.Максименко, К. Максименко, О. Главник. К.: Мікрос-СВС, 2003. 112с.
5. Карпенко Н.В. Діагностика психічного розвитку дитини в роботі педагога (вчителя, вихователя): навч. посібник. К.: Каравела, 2008. 192 с.
6. Психологічна діагностика інтелекту, мислення, креативності дитини / Упоряд. С. Максименко, Л. Кондратенко, О. Главник. К.: Мікрос СВС, 2003. 112с.
7. Терлецька Л.Г. Психологія дитинства: практикум. Навчальний посібник Л.Г. Терлецька. К.: Главник, 2006. 144с.

Інтернет-ресурси:

1. <https://pidruchniki.com/1584072032918/psihologiya/psihodiagnostika>
2. <https://studfiles.net/preview/5111044/>
3. https://studopedia.su/4_48669_psihodiagnostika-yak-nauka-ta-yak-praktichna-diyalnist.html
4. <http://psydilab.univer.kharkov.ua/index.php/uk/uchjoba/uchebnaya-deyatel/89-lektsiji-z-kursu-psikhodiagnostika>
5. <https://studfiles.net/preview/5186052/page:13/>
6. <https://studfiles.net/preview/4364079/>
7. <https://stud.com.ua/37582/psihologiya/psihodiagnostika>
8. <http://ua.textreferat.com/referat-10638-1.html>
9. https://stud.com.ua/37621/psihologiya/suchasni_pidhodi_diagnostiki_povyazan_oyi_profesiynoyu_diyalnistyu
10. <https://westudents.com.ua/glavy/79141-rozvitok-psihodagnostiki-u-XIX-XX-st.html>